

VEOKs formand Kaare Rübner Jørgensen orienterer om

1. Benedikt XVI for Haag Domstolen?
2. De amerikanske biskopper går til modangreb på SNAP
3. Benedikt kritiserer liberale præster
4. Belgisk biskop om gifte og kvindelige præster
5. USA: ordenssøstre under lup
6. USA: katolikker forlader kirken
7. The Tablet: lyt til folket

1. Benedikt XVI for Haag Domstolen?

SNAP (Survivors' Network of those Abused by Priests) er en frivillig græsrodsbevægelse, der ved at tilbyde psykologhjælp og juridisk assistance hjælper ofre for præsters misbrug med at overvinde deres traumer og få økonomisk erstatning. Ved en paneldiskussion den 2. april 2012 på College of Law, University of Toledo, Ohio (USA) fortalte stifteren, advokaten Barbara Blaine og to andre menneskerettighedsjurister om bevægelsens skridt at lade Den internationale Forbryderdomstol i Haag tage stilling til, om den nuværende pave som kardinal har begået forbrydelser mod menneskeheden. Inddraget i sagen er også kardinalerne Angelo Sodano, Tarcisio Bertone og William Levada.

Det var kun efter to årtiers forgæves kamp for at få den katolske kirkes ledelse til at påtage sig et medansvar for præsters seksuelle overgreb på børn, at bevægelsen i september 2011 traf den endelige beslutning om som en sidste udvej at overføre sagen til domstolen, sagde Barbara Blaine. Efter det var sket, havde mere end 600 personer fra 65 lande henvendt sig til organisationens jurister og fortalt, at også de var blevet misbrugt.

Traktaten om Den internationale Forbryderdomstolen, vedtaget i 1998, trådte i kraft i 2002 og er nu underskrevet af 120 lande. Den har jurisdiktion i sager, der vedrører folkedrab, krigsforbrydelser, forbrydelser mod menneskeheden, herunder organiseret voldtægt og seksuel vold. Dens formål er at fjerne immuniteten fra topembedsmænd og statsoverhoveder, som normalt undgår retsforfølgelse i deres hjemlandes juridiske system. Ifølge traktatens artikel 28 kan de dømmes, hvis de enten vidste eller bevidst lod hånt om oplysninger, som klart indikerede, at underordnede havde begået eller var i færd med at begå de nævnte forbrydelser, eller hvis de ikke tog alle nødvendige skridt for at forhindre dem eller undlod at lade de rette myndigheder efterforske og retsforfølge dem.

Selv om domstolen ikke kan behandle forbrydelser, begået før 2002, indgår ældre sager i de 22.000 siders dokumentation for at underbygge bevægelsens 85 siders lange "anklageskrift" om, at præsters seksuelle misbrug af mindreårige var systematisk og udbredt overalt i den katolske kirke. Det er bevægelsens påstand, at biskopperne fulgte direktiver fra Vatikanet, når de flyttede de sexkrænkende præster til andre sogne og bispedømmer, lagde hindringer i vejen for en retfærdig rettergang, destruerede bevismateriale og nægtede at samarbejde med de civile myndigheder.

SNAP har brugt to år på at indsamle materiale og udarbejde anmodningen, sagde Barbara Blaine videre. Der er ingen forældelsesfrist, og Vatikanet vil ikke blive bedt om at udarbejde et svar. Så nu

er det op til domstolen at afgøre, om den finder dokumentationen juridisk holdbar. Gør den det, har den myndighed til at beordre paven arresteret og anklage ham for forbrydelser mod menneskeheden. Men ingen af deltagerne i paneldiskussionen forventede, at han ville blive ført ud af Vatikanet i håndjern, for det krævede også politisk vilje. Centeret for forfatningsmæssige Rettigheder i New York repræsenterer uden betaling SNAP over for domstolen, oplyste hun. (Kilde: ToledoBlade.com. 4. april 2012, se også VEOKs Nyhedsmail nr 123 den 13. september 2011, www.veok.dk)

2. De amerikanske biskopper går til modangreb på SNAP

Bevægelsen SNAP har altid været en torn i øjet på de amerikanske biskopper, og paven har heller aldrig villet mødes med dens repræsentanter. Nu er de amerikanske biskopper så gået til modangreb. Biskoppen af Kansas City, der som den eneste amerikanske biskop indtil videre selv har en retssag på halsen for at have fortiet sine præsters misbrug af børn og unge over for de civile myndigheder, har nu bedt sine jurister om at anmode retten om at kræve alle bevægelsens papirer, emails, referater af telefonsamtaler m.v. udleveret. SNAP har protesteret herimod, men en underretsdømmer har givet biskoppens advokater ret, så nu er sagen anket til en højere retsinstans. Da der umiddelbart inden retssagen begyndte var et møde i den amerikanske bispekonference, ser repræsentanter for SNAP det som et forsøg fra biskoppernes side på at kvæle den forhadte bevægelse ved at tvinge den til at bruge sine indsamlede midler til advokater, der kan repræsentere bevægelsen, når søgsmålet går fra den ene instans til den anden gennem det amerikanske retssystem. En talsmand for bispekonferencen afviser ikke overraskende denne påstand. (Kilde: New York Times 12. marts 2012).

3. Benedikt kritiserer liberale præster

Efter i fastetiden at have fået en ny parfume foræret, specielt fremstillet til ham af en italiensk designer, og i den hellige uge at have modtaget et to et halvt meter højt chokoladepåskeæg på 250 kg af chokoladefabrikanten i Cremona i Norditalien var pave Benedikt klar til modangreb på, hvad der rører sig af reformkræfter i kirken.

I sin prædiken under oliemessen skærtorsdag advarede han, omgivet af mere end 1.600 præster, biskopper og kardinaler, imod opfordringerne til at ordinere kvinder. Sådanne kampagner synes mere at være udtryk for "et desperat pres" for at få realiseret egne ønsker end et seriøst forsøg på at tilpasse ens liv, så det blev mere lig Kristus.

Uden at nævne landet, sagde paven, at en gruppe præster fra et europæisk land har opfordret til ulydighed mod kirkens lære, især i spørgsmålet om kvindelig ordination. ”Er ulydighed vejen til en fornyelse af kirken?” spurgte paven og tilføjelse, at Johannes Paul II ”uigenkaldeligt havde erklæret, at kirken ikke har fået nogen bemyndigelse af Herren” til at ordinere kvinder. Måske er sådanne kampagner motiveret af en omsorg for kirken og en tro på, at man ved drastiske ændringer er i stand til at bringe fornyelse i kirken. ”Men er ulydighed virkelig måden at opnå det på?” spurgte paven igen. Nej, sagde han, ”sand fornyelse må være baseret på en livsførelse, som er indrettet således, at den følger Christus og Guds vilje.”

”Perioden efter Det andet Vatikanerkoncil har vist, hvordan en sand fornyelse ser ud, og den kan iagttages i mange af de nye bevægelser, som er fyldt med troens glæde, lydighedens radikalisme, håbets dynamik og kærlighedens styrke.” (Kilde: Catholic Herald 5.april 2012)

4. Belgisk biskop om gifte og kvindelige præster

Biskop Johan Bonny af Antwerpen udtalte i et påskeinterview til den belgiske avis *De Standaard*, at han med glæde ville ordinere gifte mænd for at berige den pastorale service, kirken kan yde de troende. Han mente også, sagde han, at de fleste andre belgiske biskopper ville byde en sådan reform velkommen.

Men at ordinere kvinder ville være mere vanskeligt, udtalte han videre, for det rejste teologiske spørgsmål i stedet for blot kirkeretslige, som det var tilfældet med ordination af gifte mænd. De belgiske katolikker ville sikkert acceptere kvindelig ordination, men det er ”et vanskeligt spørgsmål overalt i verden”. Samtidig gav han udtryk for, at han støttede cølibatet som et profetisk tegn, ”især i et forbrugersamfund som vores, hvor seksualitet undertiden trivialiseres.” (Kilde: The Tablet 14. april 2012)

5. USA: ordenssøstre under lup

I 2002 var det de amerikanske præsteseminarier, der blev underkastet et ”serviceeftersyn” af Vatikanet, i 2009 var det de amerikanske ordenssøstre, der skulle kontrolleres ved en såkaldt apostolisk visitation. Nu er turen kommet til de amerikanske søstres paraplyorganisation, The Leadership Conference of Women Religious (LCWR), der omfatter 80 % af alle ordenssøstre i USA. Troslærekongregationen har bestemt, at organisationen skal visiteres af ærkebiskop Sartain af Seattle og biskopperne Paprocki og Blair. Motivet skulle ifølge Vatikanet være, at søstrenes organisation har fokuseret for meget på fattigdom og social uretfærdighed, samtidig med at de har været tavse, når det drejede sig om abort og homoseksuelle ægteskaber. Desuden anklages de for i et offentligt brev at have støttet præsident Obamas sundhedsreform og derved ikke at være i overensstemmelse med deres biskopper, ”som er kirkens autentiske lærere, når det drejer sig om tro og moral.”

”Jeg er forbavset,” siger sr. Simone Cambell fra en af organisationens undergrupper. Jeg er tilbøjelig til at tro, at det var vores brev, som har gjort dem vrede. Vi har ikke krænket nogen lære, vi har blot rejst spørgsmål og tolket politiske emner.” (Kilde: New York Times 18. april 2012).

6. USA: katolikker forlader kirken

Inden for de sidste årtier har så mange katolikker forladt kirken, at deres antal er mere end 30 mill. – svarende til 10 % af befolkningen, skriver Sidsel Nyholm om en amerikansk rapport i Kristeligt Dagblad. Det hyppigste motiv hertil er biskoppernes skandaløse håndtering af sagerne om præsters overgreb på børn, det næst hyppigste kirkens holdning til homoseksualitet. Mange har også været utilfredse med deres præst, som de har fundet arrogant, fjern og kølig eller uinspirerende i sine prædikener. Andre motiver angives at have været: kirkens tætte forbindelser til det republikanske parti, dens holdning til skilsmisse og kvindelige præster. Men der er også dem, der har forladt kirken, fordi de ikke finder den konservativ nok. De, der er tilbage, er dog temmelig trofaste, for 31 % af USA's katolikker går i kirke hver søndag, viser en anden undersøgelse. (Kilde: Kristeligt Dagblad 23. april 2012)

USA's befolkningstal er ifl. Wikipedia på 312 mill., af hvilke 24 % er katolikker. Er ovenstående tal på 30 mill. korrekt, hvilket jeg godt kan have mine tvivl om, vil det svare til, at kirken har mistet en tredjedel af sine medlemmer siden 1990.

7. The Tablet: lyt til folket

Som en kommentar til problemerne i Østrig og Irland havde det engelske ugemagasin denne kommentar:

Katolicismens ry som en ensartet trosretning er ikke længere fortjent. Det sidste eksempel [på afvigelse] kommer fra den katolske kirke i Irland, som ikke for så lang tid siden var den mest konservative del af den vestlige katolicisme. En ny undersøgelse af græsroddernes mening afslører, at den typiske irske katolik ikke længere følger kirkens lære på en række områder, herunder især på dem, der vedrører sex og køn. Samtidig fremgår det af undersøgelsen, at irerne stadig er de mest trofaste katolikker i Europa. Men trofaste over for hvad? Undersøgelsen viser, at katolikkerne ikke længere anser kirkens lære på disse områder for normativ, og at afvigelser fra den betragtes som noget normalt.

Det ville være mærkeligt, om dette snapshot af sensus fidelium [de troendes opfattelse] var specielt for Irland. Alle vidnesbyrd, bl.a. undersøgelser i England, viser, at det er det ikke. Hvordan man skal forholde sig til denne situation er en enorm udfordring for kirkens lederskab. Indtil nu har dens reaktion været at søsætte et nødvendigt program for re-evangelisering af Europa og at takle afvigelser blandt biskopper og præster ved at påtvinge dem doktrinær disciplin. Det sidste, som nu har vist sig ved at to [i virkeligheden fire] irske præster har fået tale- og skriveforbud af deres orden, er med garanti kontra-produktiv. Disse præster bringer ikke de troende på vildveje, men tager i deres pastorale arbejde hensyn til meningssituationen hos lægfolk – en meningssituation som allerede har fjernet sig fra den kirkelige ledelse på grund af dens håndtering af misbrugsskandalerne.

Kardinal Schönborn i Wien står over for det mest højlydte udtryk for ”normativ afvigelse”: det østrigske præsteinitiativ ... Indtil nu har han ikke taget den store stok frem, skønt han utvivlsomt er under pres fra Vatikanet til at gøre det. Pave Benedikts ord under oliemessen røber ikke den store lyst til dialog. Han opfordrede præsterne til at efterligne Christus, som viste ”lydighed og ydmyghed lige til korset”.

Kardinal Schönborn hilste pavens ord velkommen, men træder tydeligvis varsomt. Ligesom i Irland siger det østrigske præsteinitiativ, hvad mange af deres sognebørn tænker privat. Den tavse ulydighed viser sig i praksis ved, at brugen af prævention og uddeling af kommunion til gengifte allerede er almindelig. Ulydigheden inkluderer desuden en forkastelse af argumenterne imod ordination af gifte mænd og kvinder. Det katolske lægfolks holdning til homoseksualitet har også ændret sig betragteligt inden for den sidste generation. Intet re-evangeliseringsforsøg vil være i stand til at ændre herpå.

Så hvem er ude af trit – lederne eller de ledte? Ja, hvem er egentlig hvem? Hvis de afvigende præster blot at talsmænd for et afvigende lægfolk, så åbner der sig en dyb kløft mellem kirkens øverste ledelse, især Vatikanet, og flertallet af lægfolk. At nå disse mennesker er ikke muligt i dag, fordi kirken har forsømt at skabe institutioner, gennem hvilke en ærlig dialog kan føres. Et nyttigt middel ville derfor være at indhente denne forsømmelse. Men først og fremmest: Vatikanet må lære at lytte. Og det øjeblik synes stadig langt væk. (The Tablet 14. april 2012)